

емпіричні значення t-критерію по кожній з представлених природних зон протягом трьох років вище табличного значення (1,962), що підтверджує статистично значимими відмінності між вибірками. Тому робимо обґрунтований висновок про існування відмінностей у розмірі державної підтримки сільськогосподарських підприємств за зональним розподілом і, внаслідок цього, необхідність врахування зональних особливостей при розробці державних програм та механізмів надання державної фінансової підтримки сільськогосподарським підприємствам.

ПРИНЦИПИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

***Кіданова Н.Б., к. н. з держ. упр., доцент, Губар А.А., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Аудит в Україні є законодавчо закріпленою складовою економічної діяльності ще з часів набуття нашою державою незалежності. У 1993 р. був прийнятий Закон України «Про аудиторську діяльність», проте даний нормативний акт зазнав істотних змін. Так, було ліквідовано розділ про цілі і принципи аудиту, в яких вказувалися основоположні аспекти аудиторської діяльності в Україні.

У зв'язку з цим фундаментальні принципи аудиту визначаються національними стандартами аудиту, за які в нашій країні прийняті міжнародні стандарти аудиту, розроблені Міжнародною організацією бухгалтерів.

Як зазначено у МСА 200 «Мета і загальні принципи, що регулюють аудит фінансової звітності» [1] і в МСА 220 «Контроль якості аудиту історичної фінансової інформації» [2], етичні вимоги щодо аудиту фінансової звітності зазвичай складаються з Части А та Б Кодексу Етики Професійних Бухгалтерів Міжнародної Федерації Бухгалтерів та національних вимог, які є більш жорсткими. МСА 220 виділяє основні принципи професійної етики, розроблені в Частинах А і Б Кодексу МФБ, і описує відповідальність партнера по проєкту щодо етичних вимог.

У відповідності з даною тезою принципи аудиту є однорідними принципам бухгалтерського обліку, які регулюються Кодексом етики професійних бухгалтерів (частина А, ст.100.5): чесність (сумлінність), об'єктивність, професійна компетентність і належна ретельність,

конфіденційність, професійна поведінка. При цьому в ст.290.6 частини Б Кодексу вказується два фундаментальних принципи безпосередньо аудиту: незалежність думки і зовнішня незалежність. Даним принципам у Кодексі надана розширена характеристика та зіставлення з основними цілями і завданнями бухгалтера та аудитора.

Чесність – професійний бухгалтер повинен бути прямим і чесним у всіх професійних і ділових відносинах.

Об'єктивність – професійний бухгалтер не повинен допускати упередженості, конфлікту інтересів або неналежного впливу з боку інших осіб на його професійні або ділові судження.

Професійна компетентність і належна ретельність – професійний бухгалтер зобов'язаний постійно підтримувати професійні знання та навички на рівні, необхідному для надання клієнтові або роботодавцю компетентних професійних послуг, заснованих на знаннях сучасних тенденцій практики, законодавства і технології. Надаючи професійні послуги, бухгалтер повинен діяти сумлінно і дотримуватися норм технічних і професійних стандартів.

Конфіденційність – професійний бухгалтер повинен поважати конфіденційність інформації, отриманої в результаті професійних і ділових відносин, і не розголошувати таку інформацію третім особам без належних та визначених повноважень, якщо немає юридичного чи професійного права для розголошення цієї інформації. Професійний бухгалтер не повинен використовувати конфіденційну інформацію, отриману в результаті професійних і ділових відносин, в особистих цілях або в інтересах третіх осіб.

Професійна поведінка – професійний бухгалтер повинен дотримуватися відповідних законів та нормативних актів і утримуватися від будь-яких дій, які можуть дискредитувати професію.

Незалежність думки – це така спрямованість думок, яка дає можливість дати висновок без будь-якого впливу, що може стати загрозою для об'єктивності професійного судження аудитора, і дає можливість аудитору діяти чесно з об'єктивністю та професійним скептицизмом.

Зовнішня незалежність – уникнення у своїй професійній діяльності таких фактів чи обставин, які можуть бути наслідком сумніву щодо незалежності думки аудитора [3].

Проблематиці питань принципів аудиту в Україні присвячена чисельна кількість наукових досліджень. Так, Т.В. Федченко зазначає, що аудит повинен базуватися на нормах законодавства як під час організації діяльності, так і під час аудиторських процедур щодо

оцінки дотримання вимог обліковою службою законодавства або інших нормативних документів, то пропонуємо визначитися з поняттями «принципи аудиту» як «норми права», «правова категорія», «підґрунтя висловлення думки аудитора» [6].

В.П. Бондар до фундаментальних принципів аудиту додає також принцип новаторства: «Сучасний аудитор повинен на декілька кроків випереджати внутрішніх фахівців підприємств за рівнем професійних знань і навичок, та одночасно підтримувати високий рівень етики та довіри» [4].

Як зазначає В. Олексюк, «каменем спотикання тут є обставина, що аудиторська фірма, яка виконує аудит стану обліку та звітності на підприємстві, працює на замовлення цього самого підприємства, чини систему обліку та звітності вона перевіряє. У такому випадку у будь-якій аудиторській фірмі закладено, принаймні на поверхні, непереборне зіткнення інтересів. Їй властива спокуса не приймати жодних дій, які могли б нанести шкоду своєму клієнтові. Аудитор виявляється затисненим між молотом вимог відносно конфіденційності та кувалдою дотримання інтересів суспільства» [5].

Однак в даному переліку принципів аудиту не вказується ще один важливий аспект аудиторської діяльності, який актуальний більше для користувачів аудиторських послуг, а саме: ступінь забезпечення довіри до інформації аудиту як гарантія всіх вищезазначених принципів аудиту. Даний принцип, на нашу думку, можна запропонувати як одну з найважливіших об'єднуювальних ланок між аудитором і клієнтом (замовником) аудиторських послуг. Відповідно до нього у клієнта має бути гарантія того, що ступінь довіри до наданої аудитором інформації буде істотною. Даний принцип особливо актуальним є в Україні, де постійно мінливе зовнішнє середовище має значний вплив на прийняття управлінських рішень керівниками організаціями та об'єктивних оцінок аудиторами.

Таким чином, в рамках нашого дослідження ми пропонуємо, по-перше, доповнити Закон України «Про аудиторську діяльність» фундаментальними принципами аудиту і дати їм широкую характеристику, і, по-друге, доповнити перелік принципів професійних бухгалтерів і аудиторів принципом гарантії довіри до аудиторської інформації.

Література.

1. Міжнародний стандарт аудиту 200 «Мета і загальні принципи, що регулюють аудит фінансової звітності» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30208656

2. Міжнародний стандарт аудиту 220 «Контроль якості аудиту історичної фінансової інформації» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

3. Кодекс етики професійних бухгалтерів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/document/81073/D6.pdf>

4. Бондар В. Принципи професійної етики аудитора України та проблеми їх реалізації / В.П. Бондар // Вісник ЖДТУ «Економічні науки. – Випуск №2 (44). – 2008. – С. 13-21.

5. Олексюк В. Професійна етика, права і обов'язки аудитора // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – 2003. – № 19. – С. 10-13.

6. Федченко Т. Принципи аудиторської діяльності як підґрунтя професійної майстерності / Т.В. Федченко, Г.О. Усачова // «Сучасні проблеми і шляхи їх вирішення в науці, транспорті, виробництві і освіті 2011». Збірник наукових праць SWorld (Одеса, 20-27 грудня 2011 р.). – Одеса, 2011.

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Кіданова Н.Б., к. н. з держ.упр., доцент,
Семихат Ю.М., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

В умовах функціонування ринкової економіки прибуток підприємства є джерелом усіх фінансових ресурсів. Він характеризує економічну ефективність виробництва і відображає ступінь використання усіх ресурсів підприємства. Від величини прибутку залежать розміри фонду нагромадження і споживання, тобто, технічний, соціальний розвиток підприємства, вибір систем матеріального заохочення.

Ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства виражається в досягнутих фінансових результатах. Для того, щоб визначити фінансові результати діяльності підприємства за звітний період необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів.